

**NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM**

**Rendészettudományi Doktori Iskola**

Vajkai Edina Ildikó

**A migráció rendészeti kihívásai Franciaországban**

Doktori (PhD) értekezés

szerzői ismertetője

**Témavezető:**

Dr. habil. Hautzinger Zoltán r. ezredes

egyetemi docens

Budapest, 2026

## A témaválasztás aktualitása és indoklása

Franciaországban a migráció és a rendészet – a biztonság igénye révén – szoros kapcsolatban állnak egymással, mivel a bevándorlással párhuzamosan nőtt a társadalmi feszültség, különösen a bevándorló közösségek és a többségi társadalom között. Az egyik legfontosabb kihívás az, hogy az országba bevándorló külföldiek és azok migrációs háttérrel bíró, de már többnyire francia állampolgársággal rendelkező utódai gyakran periférikus, hátrányos helyzetű területeken élnek, ahol a gazdasági és szociális problémák, mint a munkanélküliség, az oktatási hátrányok és a diszkrimináció, fokozzák a társadalmi feszültséget. Az ilyen környezetben élő egyének és közösségek gyakran kevés lehetőséget kapnak a társadalmi mobilitásra, és fokozódó frusztrációval reagálnak a többségi társadalom által mutatott ellenérzésekre, illetve a saját nélkülözésükből származó hátrányokra egyaránt. Ebből következően ezek a csoportok olyan biztonsági kockázatokat jelenthetnek, amelyek a rendészeti intézményrendszert, valamint a társadalmi integrációt is kihívások elé állítják.

A rendészeti kihívások (például a közbiztonsági kérdések előtérbe kerülése, bizonyos típusú, vagyon elleni vagy a köznyugalmat erősen veszélyeztető bűncselekmények növekvő száma, a radikalizáció növekvő kockázata) részben azzal is összefüggésben állnak, hogy a bevándorlók leszármazottai gyakran nem rendelkeznek megfelelő társadalmi és gazdasági eszközökkel a beilleszkedéshez, így a rendfenntartásra vonatkozó politikák nem mindig találják meg azokat a célszerű (arányos és szükségszerű) megoldásokat, amelyek a társadalmi integráció elégtelenségéből eredő problémák okait kezelnék.

Franciaországban az emberi vándorlás hosszú távú hatásai különösen a bevándorlók leszármazottai számára jelentenek komoly társadalmi kihívásokat. E közösségek tagjai gyakran kettős identitásproblémákkal küzdenek. Miközben az állam elvárja tőlük a francia társadalomhoz alkalmazkodást, a francia állampolgárságból eredő francia identitást és gondolkodásmódot („francia létet”), a származási kultúrájuk tovább él bennük, köszönhetően egyrészt az őket körülvevő mikrokörnyezetek és családi elvárásoknak egyaránt. A migrációs háttérű fiatalok körében a társadalmi elzárkózás és a rendőrséggel kapcsolatos feszültségek rendszerint fokozódhatnak, mivel sok esetben a rendőri intézkedés során tapasztaltak vagy a diszkrimináció érzése hozzájárul az állami szervek iránt érzett bizalom elvesztéséhez. A másod- és harmadgenerációs bevándorlók, különösen a szegényebb negyedekben élő fiatalok, gyakran válaszolnak az őket ért igazságtalanságokra lázadással vagy erőszakos viselkedéssel, ami nem ismeretlen a francia társadalom számára, mivel maga a francia politikai kultúra egyik történeti eszköze a nyílt ellenállás és a heves, már-már lázadásba forduló tüntetések.

A többes generációs bevándorlói háttérrel rendelkezők nemcsak saját identitásukat próbálják megtalálni, hanem a társadalmi elvárásokkal is szembesülnek, gyakran érzik úgy, hogy nem tartoznak sehová. Az integrációs politikák eddigi hibái és hiányosságai, valamint a gazdasági nehézségek és a diszkrimináció a társadalmi kirekesztettség érzését erősítik, ami gyakran vezethet radikalizálódáshoz és erőszakos viselkedéshez. Ez a társadalmi dinamikáknak és a rendészeti hatóságok közötti kapcsolatoknak olyan összetett rendszeréhez vezet, amely számos rendészeti kihívást jelent, és amelyek hatással vannak a közbiztonságra és a társadalmi stabilitásra. A helyi rendőrhatalóságok és a közösség közötti szakadék a társadalmi konfliktusok egyik központi elemévé válik, és növeli a biztonsági kockázatokat.

A francia kormányzat migrációs politikája, különösen a bevándorlók utódainak integrációja terén, szoros kapcsolatban áll a rendészeti válaszokkal. Franciaország migrációs politikájában, amely történelmileg a gyarmati múlt és a globalizációs trendekre is reagál, gyakran tapasztalható egyfajta dualitás: az egyik oldalon a társadalmi integráció elősegítésére tett erőfeszítések – mint az oktatás, a munkaerőpiaci integráció és az esélyegyenlőség biztosítása – találhatók, míg a másik oldalon a biztonság érdekében alkalmazott rendészeti intézkedések, amelyek egyre inkább a megelőzés helyett a represszióra helyezik a hangsúlyt. Az ország politikai diskurzusaiban a migrációs kérdések és a közbiztonság egymás mellett állnak, de nem minden esetben konfliktusmentesen, mivel a bevándorlási kérdések egyre gyakrabban járnak együtt a szekuláris államrend védelmével és a radikalizációs folyamatokat érintő vitákkal.

A rendészeti válaszok gyakran az adott közösségek kriminalizálását eredményezik, és egyes esetekben a rendőrség szigorúbb, az emberi jogokat korlátozó vagy sértő fellépése következtében az állami intézményekkel szemben kialakult bizalomhiány tovább mélyíti a társadalmi szakadékokat. Az integrációs politikák sok esetben nem találnak elégséges és megfelelő válaszokat a másod- és harmadgenerációs bevándorlók problémáira, így azok, akik nem érzik magukat teljes értékű francia állampolgároknak, inkább ellenséges viszonyt alakítanak ki az állami hatóságokkal. Az integrációs politikákat napjainkban már nem lehet és nem is szabad kizárólagos rendészeti kérdésként értelmezni, hiszen a rövid- és középtávú hatásaik mellett (amelyeknek rendészeti szempontból lehetnek egyértelműen pozitív eredményei – lásd radikalizációs hajlam csökkenése, közbiztonság javulása-), hosszabb távon határozottan az ország biztonságára és biztonságpolitikájára, elsődlegesen pedig nemzetbiztonságára ható tényezőként kell számon tartani.

A témaválasztás aktualitását – a fentebb leírtakkal összhangban – az adja, hogy Franciaország Európában a legnagyobb bevándorló közösségek egyikének ad otthont. A bevándorlók és leszármazottaik beilleszkedési nehézségei, a kirekesztettség-érzés, valamint az állami integrációs politika hiányosságai együttesen járulnak hozzá a rendészeti és biztonsági kockázatok növekedéséhez Franciaországban, miközben a preventív intézkedésekre viszonylag kevés figyelem irányul a politika fókuszának más irányú lekötöttsége miatt. Ezáltal pedig a velük kapcsolatos kihívások és kockázatok is hatványozottan jelentkeznek. A rendészeti válaszoknak tehát nem csupán a közbiztonság védelmét kell szolgálniuk, hanem a társadalmi integrációt is elő kell segíteniük, hogy a bevándorlók utódai valóban a francia társadalom teljes jogú tagjaivá válhassanak.

A migrációs politikát sok esetben rendészeti intézkedéseken keresztül valósítja meg a francia állam (szigorítások a határellenőrzésben, kitoloncolás, fokozott rendőri jelenlét a migrációval fokozottabban érintett közösségekben), amelyek jól mutatják, hogy a migráció nem csupán szociális, de rendészeti, valamint biztonságpolitikai hatásokkal járó jelenség is egyben. Ennek következtében pedig Franciaország kiváló kutatási terepet jelent arra tekintve, hogy a migráció milyen módon formálja a rendészeti politikát, az intézkedéseket és az ország biztonságpolitikáját egyaránt.

A kutatás aktualitásának alapkövét képezi továbbá a francia rendvédelmi szervek előtt magasodó kettős kihívás, amely szerint egyszerre kell eleget tenniük a saját nemzeti szuverenitásukból eredeztethető állami funkcióknak (határőrizet) és az Európai Unió által támasztott etikai – humanitárius kötelezettségeknek. A rendvédelmi paradigma ilyen értelmű kettőssége komoly feladatként hárul Franciaországra. A téma feldolgozása lehetőséget ad ennél fogva annak feltárására, hogy a rendészeti intézkedések milyen szerepet töltenek be a politikai és társadalmi életben egy olyan államban, ahol a migráció kérdése történelmileg rendkívül releváns, és hogyan tudnak a megváltozott környezethez alkalmazkodni az állami és társadalmi reakciók.

### **Tudományos probléma és kutatási célkitűzések**

A kutatás célja Franciaország migrációs politikájának és kormányzati retorikájának történeti, biztonságpolitikai/rendészettudományi, geopolitikai összefüggéseik mentén történő elemzése, különös tekintettel arra, hogy az ország milyen strukturális tényezők hatására alakítja ki bevándorlási stratégiáját.

1. Elsőként arra kell választ adni, hogy Franciaország nagyhatalmi státusza, földrajzi elhelyezkedése, valamint gyarmati múltja milyen szerepet játszik a migráció kezelésében és a bevándorlással kapcsolatos közéleti diskurzus formálásában. Kiemelten célszerű vizsgálni azt, hogy a francia kormányzat és a politikai pártok hogyan alakítják migrációs narratíváikat, és milyen hatással vannak ezek a közvéleményre, a jogszabályi környezetre és a gyakorlati intézkedésekre. A kutatás a fentiek mellett elemzi azt is, hogy a biztonsági és rendészeti szempontok előtérbe helyezése milyen módon befolyásolja a társadalmi integráció lehetőségeit, valamint, hogy a politikai döntéshozatal milyen mértékben épül rövid távú, inkább a felmerülő problémákat tünetileg kezelni szándékozó intézkedésekre a hosszú távú strukturális reformokkal szemben.

2. A kutatás kitér arra is, hogy a francia migrációs szabályozás proaktív és reaktív jellemzőinek az utóbbi felé történő hangsúlyeltolódása milyen hatással van a másod- és harmadgenerációs bevándorlók marginális társadalmi szerepvállalására, valamint az ezzel összefüggő biztonsági kockázatok esetleges növekedésére. A dolgozat további célja feltárni, hogy milyen módon befolyásolja az egymással keveredő jellemzőkkel bíró szabályozási rendszer az érintett csoportok munkaerőpiaci és oktatási lehetőségeit, társadalmi mobilitását, valamint milyen tényezők játszanak szerepet abban, hogy a bevándorlói közösségek egy része hosszú távon is peremhelyzetben marad. Ezen túlmenően vizsgálja, hogy a francia állam migrációs szabályozását érintő irányzatok milyen hatással vannak az érintett közösségek és a többségi társadalom közötti kapcsolatok alakulására.

3. A kutatás során feltárja, hogy a bevándorlók leszármazottai társadalmi integrációját milyen mértékben befolyásolják a kulturális és identitásbeli különbségek. Kiemelt figyelmet kap az a kérdés, hogy az ezekben rejlő tényezők milyen módon járulnak hozzá a közbiztonsági kockázatok növekedéséhez, illetve, hogy a megelőző és támogató intézkedések milyen szerepet játszanak a bevándorlók beilleszkedésének elősegítésében.

4. A dolgozat foglalkozik azzal is, hogy milyen hatékonysággal működnek azok a programok, amelyek célja az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz hozzáférés biztosítása, valamint azt is, hogy az állami és helyi (önkormányzati?) politikák mennyire képesek kezelni az etnikai és társadalmi szegregáció problémáját. Ezen túlmenően a kutatás rávilágít arra, hogy a mindenkori francia kormányzat milyen prioritásokat határoz meg az integrációs és ezzel összefüggésben a rendészeti politikák kialakítása során, és hogy a két terület közötti egyensúly vagy egyensúlyhiány milyen következményekkel jár a társadalmi kohézió szempontjából.

5. Végül a kutatás célja annak feltárása, hogy a migrációs hálózatok, az etnikai szubkultúrák kialakulása és a bevándorlók leszármazottainak identitásválsága milyen hatással van a párhuzamos társadalmak erősödésére Franciaországban. Vizsgálat tárgyát képezi, hogy ezek a migrációs háttérű közösségek hogyan működnek gazdasági és társadalmi értelemben, és milyen szerepet játszanak a bevándorlók beilleszkedésében vagy éppen szegregációjában. Különös figyelmet kap az a kérdés, hogy a migrációs hálózatok milyen kapcsolatban vannak az állami intézményekkel, különösen a rendészeti igazgatással, valamint, hogy milyen mértékben erősítik a társadalmi bizalmatlanságot. A kutatás célja annak megértése is, hogy a bevándorlás révén kialakult párhuzamos társadalmak milyen tényezők hatására alakulnak ki és milyen következményekkel járnak a társadalmi kohézió, az integrációs politika és a közbiztonság szempontjából.

### **Kutatási hipotézisek**

1. Feltételezhető, hogy Franciaország migrációs jellemzői nem kizárólagosan az aktuális folyamatok eredményeinek tekinthetők, hanem szoros korrelációban állnak az ország történelmi múltjával – különösen volt gyarmattartói státuszával és az iparosodáshoz kapcsolódó munkaerő-beáramlással -, ami a nemzetközi szintén betöltött pozíciójával és geopolitikai szerepével determinálja azt, hogy a migráció a jelenlegi francia politika és társadalom alapjait meghatározó tényező legyen.
2. Feltételezhető, hogy a francia migrációs szabályozás reaktív és proaktív elemeinek az előbbi felé történő hangsúlyeltolódása, a migrációs hálózatok és az elkülönülő etnikai szubkultúrák, valamint a bevándorlók és leszármazottaik identitásválsága együttesen növelik a párhuzamos társadalmak kialakulásának kockázatát és teret adnak a társadalmi marginalizációnak, amely új típusú rendészeti és biztonsági kihívásokat eredményezhet
3. Feltételezhető, hogy a bevándorlók és leszármazottaik beilleszkedési nehézségei, a kirekesztettség-érzés, valamint az állami integrációs politika hiányosságai együttesen fokozzák a rendészeti és közbiztonsági kockázatok előfordulását Franciaországban, mivel a politikai döntéshozatalban jelenleg nem kapnak kellő hangsúlyt az oktatási, munkaerőpiaci és integrációs, prevenciót célzó intézkedések, amik képesek lennének mérsékelni a társadalmi marginalizációt.
4. Az etnikai és migrációs hálózatok, amelyek gyakran a gazdasági és társadalmi beilleszkedést segítik elő, ugyanakkor serkenthetik a társadalmi szegregációt, és az

állami intézményekkel szembeni (például közhivatalok, rendőrség) bizalmatlanságot és ellenérzéseket. A migrációs háttérű generációk identitásbeli bizonytalansága – amely abból fakad, hogy nem érzik magukat teljes mértékben a társadalom részének, de szüleik/nagyszüleik származási országával sem ápolnak szoros kapcsolatot – növelhetik a radikalizáció és a szélsőséges ideológiák iránti fogékonyságot.

## **Kutatási módszerek**

A kutatás módszertani megközelítését a vizsgált témakör (migráció, a francia integrációs modell és a migrációból fakadó rendészeti kihívások) érzékeny jellege és sajátosságai alapjaiban határozzák meg. Mivel a kérdéskör szűkebb és tágabb értelemben is szenzitív politikai és társadalmi dimenziókkal bír, a dolgozat során alkalmazott munkamódszerek elsődlegesen a jogszabály-értelmezésre, a források szintetizálására és elemzésére, valamint a kritikai értelmezésre épülnek.

A kutatás első fő pillére a rendelkezésre álló és releváns szakirodalmi és intézményi források elemzése és az azokból történő következtetések levonása volt. Ennek keretében részletesen feldolgoztam a rendelkezésre álló és széles körben elismert /elfogadott francia szakirodalmat, amely felöleli egyrészt a történelmi értelmezés kereteit, valamint az aktuális rendészeti, biztonsági és integrációs tárgyköröket is. Kutatásomhoz továbbá felhasználtam a nem csak francia nemzeti, de nemzetközi szinten is elismert kutatóintézetek (IPSOS, INSEE - Institut National de la Statistique et des Études Économiques – Gazdasági és Statisztikai Hivatal) és szervezetek (OFPRA - Office Française de Protection des Réfugiés et Apatrides – Menekült- és Hontalanügyi Hivatal, OFII - Office Française de l'Immigration et de l'Intégration – Bevándorlási és Integrációs Hivatal, CNDA - Court Nationale du droit d'asile, Menedékjogi Bíróság) adatsorait is.

A források feldolgozása során kritikai értelmezést is alkalmaztam, amely lehetővé tette, hogy a vizsgált dokumentumokat nem csupán egyszerű információhordozóként, hanem tágabb politikai és társadalmi narratívában is vizsgálni tudjam. Így például lehetővé vált, hogy az állami jelentések, dokumentumok és a kutatóintézetek felméréseinek összevetésével kirajzolódjon a biztonság és migráció rendészeti vetületeinek eltérő állami és lakossági percepciója, ami bizonyítja az (állami és társadalmi szinten) eltérő biztonságpercepció jelentőségét. Ez a megközelítés lehetővé tette, hogy a kutatás ne csak a migrációs rendszer és

folyamatok szigorú leírására szorítkozzon, hanem lehetőséget adjon a mögöttes jelenségek és folyamatok vizsgálatára és összehasonlítására is.

A dolgozat másik fő pillérét a francia jogszabályok elemzése és értelmezése adja. A kutatás során feldolgoztam a francia bevándorlási és menedékügyi jogszabályokat, a francia jogrendszer állampolgársághoz való viszonyát, valamint az 1970-es évektől kezdődően a bevándorlási és integrációs törvények proaktív – reaktív mezsgyén történő változásának folyamatát. A jogszabály-értelmezés során szisztematikus, történeti és teleologikus elemzési módszereket alkalmaztam. A szisztematikus értelmezés lehetővé tette a különböző jogszabályok és folyamatok között meghúzódó összefüggések és ok-okozati kapcsolatok feltárását, a történeti megközelítés pedig segített annak a megértésében, hogy hogyan alakult át Franciaország jogrendszere az 1970-es évektől napjainkig. Ezzel párhuzamosan az eleinte gazdasági célú bevándorlást hogyan váltotta fel a családegyesítési, majd a munkavállalási, később pedig az egyéb célú bevándorlás, és hogyan nyertek teret fokozatosan a rendészeti és biztonsági kérdések. A teleologikus értelmezés segítségével pedig vizsgáltam a jogalkotói szándékot, különösen a rendészeti kérdések prioritizálását illetően.

Az alkalmazott módszereknek szilárd alapot adott a források diverzitása. Feldolgoztam hivatalos állami szervezetek dokumentumait, elemzéseket, jogszabályokat és tudományos elemzéseket, valamint társadalmi felmérések eredményeit is. Ezenfelül a kritikai narratíva hozzájárult az esetlegesen egyoldalú értelmezések egyensúlyozásához, valamint a dolgozat objektivitásához is. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy ez a típusú, forráselemzésre épülő módszertan nem mentes bizonyos korlátoktól. Egyes érzékeny adatok hozzáférhetősége (azok szenzitivitása miatt) korlátozott volt, illetve akadályt jelentett az a tényező is, hogy a francia jogszabályok jelenleg nem teszik lehetővé az etnikai alapú adatgyűjtést, így bizonyos kérdésekben a források és emiatt a dolgozat is kénytelen becslésekre hagyatkozni.

### **Elvégzett vizsgálat tömör leírása fejezetenként**

Az első fejezetben lefektettem a kutatás elméleti és módszertani alapjait. A vizsgálat során a rendészettudomány és a biztonsági tanulmányok keretrendszerében értelmeztem a problémakört, és bemutatam az alkalmazott fogalmi eszközrendszert, az abban mutatkozó eltéréseket, ezáltal egy szilárd, elméleti bázist biztosítva a további elemzésekhez.

A második fejezetben a franciaországi migrációs folyamatok időbeni és térbeli párhuzamos alakulását és fejlődését mutattam be. Rávilágítottam arra, hogy a szabályozási környezet



történeti alakulása miként határozza meg a jelenlegi migrációs tendenciákat és politikai-társadalmi reakciókat, különös tekintettel a francia modell sajátos fejlődési szakaszaira.

A harmadik fejezet az elméleti alapokra – különösen a tudománytani megalapozásra – építve a francia bevándorlási intézményrendszer strukturális és funkcionális elemzését végeztem el. A kutatás ezen szakasza során feltártam a gyakorlati működés és a stratégiai szint (politikai döntéshozatal) kapcsolatát, hangsúlyt fektetve a az intézményi működés hatékonyságára, valamint a migrációs folyamatokra gyakorolt tényleges hatására.

A negyedik fejezetben bemutattam a migráció rendészeti dimenzióit. A fejezet során szintetizáltam a korábbi megállapításokat, valamint vizsgáltam a migráció rendészeti szempontból jelentett kihívásait, azonosítva azokat a tényezőket, amik egyrészt az állami szuverenitásra és a belső biztonságra nézve jelentenek fenyegetést, másrészt pedig a lakosság szempontjából jelentkeznek kockázati tényezőként.

### **Összegzett végkövetkeztetések**

A dolgozat során Franciaország, mint az Európai Unió és a nemzetközi politikai színtér meghatározó szereplője, példáján keresztül átfogóan vizsgáltam a migráció rendészeti dimenzióit, számba véve a történelmi, politikai, jogi és társadalmi összefüggéseket. A dolgozat rávilágít arra, hogy a migráció ebben az országban nem egy elszigetelt jelenség, hanem szoros kapcsolatban van a különböző politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális folyamatokkal. A történelmi áttekintés során is látható, hogy Franciaország a vándorlási folyamatok szempontjából egyértelműen célországnak tekinthető, ahol a mindenkori politikai vezetés a migráció kezelésének módjait folyamatosan, igaz nem azonos módon, több-kevesebb sikerrel igyekezett a változó környezethez és igényekhez igazítani. A jogi és intézményi keretrendszer bemutatása során felismerhetővé vált, hogy a menekültügyi, bevándorlási és integrációs kérdések szabályozása rendkívül összetett és egymásra épülő folyamat, valamint nem mentes a történelmi múlt hatásaitól sem.

A dolgozat interdiszciplináris megközelítést alkalmazva vizsgálta a migráció rendészeti jellegű kihívásainak franciaországi megjelenését, ehhez pedig segítségül hívta a biztonsági tanulmányok tudományterület eszköztárát is. Ez a kettős fókusz lehetővé tette annak a következtetésnek a levonását, hogy a migráció által jelentett kihívások rendészeti eszközökkel és rendészeti szempontból történő kezelése Franciaországban többnyire a szubjektív politikai

percepció eredménye. A dolgozatban alkalmazott elemzési módszerek rávilágítottak arra, hogy a konkrét, testet öltött kihívások mellett a biztonságiasítás folyamata volt az, ami a migrációs folyamatokat a közigazgatási értelmezésből a nemzet biztonságára fenyegetést jelentő prioritások közé emelte, ezáltal és ezzel egyidejűleg pedig meghatározta és kiszélesítette nem csak a közigazgatási, hanem a rendvédelmi szervek hatáskörét, és a politikai válaszokat is.

A dolgozat elemzési kerete abból a feltételezésből indul ki, hogy a migrációt érintő rendészeti kihívások nem tekinthetők pusztán egy, önmagukban, önállóan létező természetes jelenségnek, hanem a biztonsági tanulmányok szemüvegén keresztül ezek a kihívások a migráció biztonsági kérdésként történő kezelése során nyernek jelentőséget és biztonságpolitikai fókuszot.

A dolgozat kiemelt figyelmet fordított a migráció hatásainak társadalmi és állami nézőpontból történő vizsgálatára. Ennek során bizonyítottá vált, hogy a társadalom körében tapasztalható aggályok és a biztonsággal kapcsolatos aggodalmak túlszárnyalják a valós kockázatokat, ugyanakkor jelentős hatással vannak az állami döntéshozatalra. Az állami megközelítés jóval pragmatikusabb mivolta miatt a közbiztonság fenntartása mellett az integrációs, a demográfiai és más társadalmi szempontok is kiemelt szerepet kapnak a migrációs politikában. Ez a komplex szemlélet részben magyarázatul szolgálhat arra, hogy a politikai diskurzusban a migráció gyakran biztonsági kérdésként jelenik meg, noha a valós veszélyek és az állami vélekedés között nem minden esetben mutatható ki összefüggés.

A fentiek mellett a disszertáció a migrációt egy összetett jelenségként mutatja be Franciaország példáján keresztül, ahol a rendészeti és biztonsági kérdések nem önmagukban, hanem az ország történelmi, jogi és társadalmi jellemzőit figyelembe véve értelmezhetők. A kutatás ugyanakkor rendelkezik bizonyos korlátokkal is: kifejezetten a francia modellre fókuszál, amelynek következtében a más országokkal történő összehasonlító elemzések, illetve az uniós jogi normák mélyreható vizsgálata további kutatások tárgyát képezheti. A dolgozatban több ponton felmerült a digitális megoldások és a bevándorlás kapcsolata, valamint az ennek mentén jelentkező problémák, amelyek szintén további vizsgálatok tárgyát jelenthetik.

A dolgozat rámutatott arra is, hogy a bevándorlási kérdések, és az ezzel összefüggő problémák kezelése csak akkor lehetnek eredményesek, ha egyszerre veszik figyelembe a társadalmi integrációval foglalkozó tényezőket és a rendészeti, valamint biztonsági szempontokat egyaránt.

A dolgozatban elemzett és bizonyított hipotézisek megmutatták, hogy a migráció biztonsági és rendészeti dimenziói szoros összefüggésben állnak a társadalmi összetartás kérdésével, és megállapítható, hogy a klasszikus, asszimilációra épülő francia modell problémái nagyrészt ezekből a biztonsági kihívásokból erednek. Ezek a megállapítások új nézőpontot adhatnak a rendészettudomány, a biztonsági tanulmányok és a társadalomtudomány közötti párbeszédhez: a fenti tudományágak eltérő perspektívájú, de közös témájú kutatásainak továbbfejlesztése hozzájárulhat az interdiszciplináris párbeszéd erősödéséhez és a többszemponútú, tudományos igényű kutatásokhoz, ezen keresztül pedig a (integrációs problémák – közbiztonság – migráció) gyakorlati problémák hatékony feloldásához.

A konkrét rendészeti kihívások elemzése megmutatta, hogy a radikalizáció, a komplex jogi problémák, a bűncselekmények és az illegális migráció között szoros összefüggés áll fent. Az interdiszciplináris megközelítés ezen a ponton is értelmet nyer, hiszen a migrációhoz kapcsolódó statisztikai adatok (akár a volument akár bizonyos típusú bűncselekményeket illetően) már nem csupán objektív tényként funkcionálnak, hanem a politikai döntéshozók szubjektív percepcióját is formálják. Az a folyamat olyan feszültségeket szülhet, ahol a rendészeti szerveknek a szigorodó politikai és nemzetbiztonsági elvárások és az alapvetően humanitárius megfontolásokat szem előtt tartó nemzetközi keretek közötti feszültségben kell hatékony válaszokat találniuk a közbiztonság fenntartására.

## **Új tudományos eredmények**

Figyelembe véve a felállított hipotéziseket, a dolgozat új tudományos eredményei az alábbiak szerint foglalhatók össze.

1. A francia és a nemzetközi szakirodalom segítségével igazoltam, hogy Franciaország történelme közvetlenül hatással van az ország jelenkori migrációs politikájára. Franciaországban a migráció egy sajátos történeti kategória, a jelenkori migrációs jellemzők és kihívások kizárólag a történelmi múlt örökségeivel összhangban értelmezhetők.

2. Bizonyítottam, hogy a francia migrációs szabályozás (és rendszer) összetettsége, valamint az állami fókuszpontok változó mivolta következtében a proaktív és reaktív szabályozási elemek közötti arányok eltolódtak a reaktív, kontroll alapú, szigorítás irányába mutató irányba, ami a rendészeti eszközök fókuszba helyezésével fokozza a bevándorlási háttérrel rendelkezők

(leszármazottak) alkotta társadalmi réteg marginalizációját. mert ezeket a rétegeket többnyire rendészeti kockázatként értékeli.

3. Bizonyítottam azt, hogy a bevándorlók és leszármazottaik integrációs problémái és közbiztonsági – rendészeti kockázatok növekedése között egyértelmű kapcsolat van, ugyanakkor a preventív programokra irányuló mérsékelt állami figyelem hatására ezek a tényezők kumulálódnak. Az olyan bevándorló közösségek, amelyek a beilleszkedést hivatottak elősegíteni (családi, baráti kör stb.) bizonyos esetben hozzájárulhatnak a hatóságokkal és állami szereplőkkel szembeni ellenérzések növekedéséhez, és ez szoros összefüggésben van a társadalmi szegregációval. A dolgozat során bizonyítottam azt is, hogy elsősorban az identitásproblémák megléte járul hozzá a radikalizációs hajlam növekedéséhez. A megoldás ezen a ponton egy olyan átfogó megközelítésben ölthet testet, ahol a biztonságpolitika eszköztárát is alkalmazva, a rendészeti fellépés során nem csak reaktív, hanem már megelőző jelleggel is cselekszik és fókuszál a korai felismerésre. Eredményként állapítható meg, hogy ezen közösségek elszigeteltségének feloldása kulcsfontosságú, ami magában foglalja a rendészeti és helyi szereplők közötti információáramlás javítását, és olyan biztonságpolitikai eszközöket felvonultató programokat, amik a radikalizáció megelőzését célozzák.

4. Bizonyítottam, hogy a szegregált lakóterületek létrejötte közvetlenül hozzájárul a leszármazottak identitásválságának kialakulásához. Az ebből eredő társadalmi feszültségek és az elutasítottság megtapasztalása egy olyan, saját magát erősítő folyamatot eredményeznek, ami tovább mélyíti a kirekesztettséget. Ez a dinamika pedig nem csak az integrációs problémákban ölt testet, hanem konkrét rendészeti kihívásokat és radikalizációs kockázatot is eredményez. Ez a tendencia a rendészettudomány és a biztonságpolitika együttes beavatkozását teszi szükségessé, interdiszciplináris jelleggel, mivel egy hagyományos eszközökkel már nehezen kezelhető, szekurizált tényezővé alakult, ami a belső rendet és közbiztonságot fenyegető tényezőként értelmezhető.

## Ajánlások és felhasználási javaslatok

A dolgozat ugyanakkor területi és tartalmi korlátok miatt több olyan témát vetett fel, amik további kutatások tárgyát képezhetik. Egyrészt érdemes lehet nemzetközi kitekintésben vizsgálni az integráció – biztonság – rendészeti kihívások és a migráció kapcsolatát, akár átfogóan európai uniós értelemben, akár a jelentősebb befogadó országok szempontjából is. Érdemes lehet továbbá részletesen elemezni és egy kérdőíves kutatás keretében feltárni, hogy a közvélemény és a média pontosan milyen hatással van a biztonságpercepció és migráció megítélésének a kapcsolatára, akár régiós, akár francia szinten egyaránt. A digitális tér egyre nagyobb szerepe indokolja továbbá, hogy a közösségi média használata, a dezinformációs törekvések nagyobb szerepet fognak kapni a migráció és a biztonsági kihívások kapcsolatában.

A dolgozatban alkalmazott interdiszciplináris szemléletmód beépítésre kerülhet a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi karának képzéseibe oly módon, hogy a hallgatók akár a francia példából kiindulva megtapasztalhatják, hogy a migráció rendészeti kezelése nem kizárólagosan a választott hivatásukhoz kapcsolódó jogalkalmazási feladat, hanem szoros kollaborációban áll a biztonságiasítás elméleti kereteivel és az ehhez kapcsolódó társadalmi és politikai folyamatokkal.

A dolgozat eredményei felhasználhatóak továbbá a társ- és rendészeti szerek saját továbbképzéseiben, ahol kiemelt szerepet kaphat a szubjektív fenyegetés-érzékelés és az objektív kockázatok közötti különbség, ami fontos alapkővet képezheti a perifériára szorított környezetben élőköt érintő intézkedések során.

A rendészettudományi és biztonsági metszéspontját képező elméleti keretek olyan módszertani alapot jelenthetnek további kutatásokhoz, amelynek segítségével vizsgálható, hogy a magyar viszonylatban megjelenő fenyegetés-percepció milyen módon határozza meg a hazai rendészeti szerek feladatrendszerét és fellépési lehetőségeit.

A dolgozat ezen felül kiindulópontként szolgálhat olyan kutatásokhoz, amelyek a magyarországi szegregált területek közbiztonsággal és rendszettel fennálló kapcsolatát elemzik, a szociológiai megközelítés mellett kiemelt hangsúlyt fektetve a rendészettudományra és az ezzel kapcsolatos prevenciók lehetőségekre.

## **Publikációs jegyzék**

Vajkai, Edina Ildikó: A bevándorlók leszármazottainak radikalizációja Franciaországban. In: Taller János – Rémai Dániel (szerk.) Terrorizmus. Tanulmányok a terrorizmus komplex jelenségéről és egyes aspektusairól. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó (2025). p. 265-282.

Vajkai, Edina Ildikó: Changing Perceptions and Security Challenges Related to Descendants of Immigrants in France. MAGYAR RENDÉSZET 25 : Különszám pp. 171-184. , 14 p. (2025)

Vajkai, Edina Ildikó: Bevándorlás mint politikai tényező Franciaországban. PÉCSI HATÁRŐR TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK 24 pp. 233-240. , 8 p. (2022)

Csiki, Varga Tamás ; Vajkai, Edina: Urbanizáció. In: Tálas, Péter; Csiki, Varga Tamás; Etl, Alex; Berzsenyi, Dániel (szerk.) A globalizált világ kihívásai. Budapest, Magyarország : Ludovika Egyetemi Kiadó (2021) 358 p. pp. 81-97. , 16 p.

Vajkai, Edina Ildikó: A külföldiek integrációjának biztonságiasítása Franciaországban. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-) 68 : 9 pp. 147-164. , 18 p. (2020)

Vajkai, Edina Ildikó: The Security Aspects of Immigration in Central Europe. In: Hautzinger, Zoltán (szerk.): Dynamics and Social Impact of Migration. Budapest, Magyarország : Dialóg Campus Kiadó (2019) 302 p. pp. 287-302. , 16 p.

Vajkai, Edina Ildikó: A migráció biztonsági-biztonságpolitikai hatásai. In: Klenner, Zoltán (szerk.): Menekültügyi ismeretek. Budapest, Magyarország : Nordex Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó (2019) 235 p. pp. 187-210. , 24 p.

Vajkai, Edina Ildikó: Menekültügy és biztonságpolitika. In: Klenner, Zoltán (szerk.): Menekültügyi ismeretek. Budapest, Magyarország : Nordex Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó (2019) 235 p. pp. 211-224. , 14 p.

Vajkai, Edina Ildikó: A migráció megjelenése a biztonságpolitikai gondolkodásban. In: Klenner, Zoltán (szerk.): Menekültügyi ismeretek. Budapest, Magyarország : Nordex Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó (2019) 235 p. pp. 177-186. , 10 p.

Vajkai, Edina Ildikó: A francia migrációs politika irányvonalai. In: Gazdag, Ferenc (szerk.): Franciaország a 21. század elején. Budapest, Magyarország : Ludovika Egyetemi Kiadó (2019) 208 p. pp. 105-130. , 26 p.

Edina, Vajkai: Le « plombier polonais ». La France, l'Union européenne et la question migratoire. In: Ferenc, Gazdag (szerk.): Vers une nouvelle Europe? : La France et l'Europe centrale au regard des relations franco-hongroises contemporaines. Budapest, Magyarország : Dialóg Campus Kiadó (2019) 134 p. pp. 127-134. , 8 p.

Vajkai, Edina Ildikó: A „lengyel vízvezeték-szerelő” – migráció, Franciaország és az Európai Unió. In: Gazdag, Ferenc (szerk.): Franciaország és Közép-Európa. Budapest, Magyarország : Ludovika Egyetemi Kiadó (2019) 171 p. pp. 163-171. , 9 p.

Vajkai, Edina Ildikó: Les mouvements migratoires franco-hongrois et leurs effets économiques et socioculturels. In: Bene, Krisztián; Dávid, Ferenc (szerk.): Aux tournants de l'histoire : Ruptures et reconfigurations des relations entre la France et l'Europe médiane à l'époque contemporaine. Talmont St. Hilaire, Franciaország : Éditions Codex (2018) 162 p. pp. 115-125.

Vajkai, Edina Ildikó: A migrációs válság biztonságpolitikai aspektusai. In: Tálas, Péter (szerk.): Magyarország és a 2015-ös európai migrációs válság. Budapest, Magyarország : Dialóg Campus Kiadó (2017) 217 p. pp. 35-48. , 14 p.

Vajkai, Edina Ildikó: Az állampolgárságtól megfosztás Franciaországban. MAGYAR RENDÉSZET 17 : 3 pp. 131-146. , 16 p. (2017)

Vajkai, Edina Ildikó: Hautzinger Zoltán (szerk.): Migráció és rendészet: [könyvismertetés]. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-) 64 : 11 pp. 117-121. , 5 p. (2016)

Vajkai, Edina Ildikó: Ritecz György - Sallai János: A migráció trendjei, okai, kezelésének lehetősége: könyvismertetés. MAGYAR RENDÉSZET 16 : 4 pp. 139-142. , 4 p. (2016)

Vajkai, Edina Ildikó: A NATO főtitkárának 2014-es évértékelője. BIZTONSÁGPOLITIKA: BIZTONSÁGPOLITIKAI SZAKPORTÁL 2015 : május 11 pp. 1-13. , 13 p. (2015)

Vajkai, Edina Ildikó: Menekültek a Rajnán túl – a francia menekültügyi rendszer felépítése és működése. PÉCSI HATÁRŐR TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK 16 pp. 279-286. , 8 p. (2015)

Vajkai, Edina Ildikó: Az identitáskeresés útján - a bevándorlók leszármazottai Franciaországban. NEMZET ÉS BIZTONSÁG: BIZTONSÁGPOLITIKAI SZEMLE 8 : 4 pp. 21-29. , 9 p. (2015)

Vajkai, Edina Ildikó: Migrációs tendenciák napjainkban - a 21. század migrációs folyamatainak tanulmányozásához (recenzió: Tarrósy I. - Glied V. - Vörös Z.). ÜGYÉSZEK LAPJA 5 pp. 99-104. , 6 p. (2015)

Vajkai, Edina Ildikó: Aktuális tendenciák a francia bevándorlás-politikában. TÁRSADALOM ÉS HONVÉDELEM 3-4 pp. 19-29. , 11 p. (2014)

Vajkai, Edina Ildikó: A migráció kérdésének térnyerése a biztonságpolitikában. In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.). Tanulmányok a "Biztonsági kockázatok - rendészeti válaszok" című tudományos konferenciáról. Pécs, Magyarország : Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2014) 406 p. pp. 252-257. , 7 p.

Vajkai, Edina Ildikó: A migráció, mint kihívás helye és szerepe a francia biztonság- és védelempolitikában. In: Keresztes, Gábor (szerk.): Tavasz Szél 2013 Konferencia = Spring Wind 2013: Konferenciakötet II. Budapest, Magyarország : Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2013) pp. 662-671. Paper: migráció , 10 p.

Vajkai, Edina Ildikó: Mérlegen a NATO-tagállamok: Franciaország. BIZTONSÁGPOLITIKA: BIZTONSÁGPOLITIKAI SZAKPORTÁL 2013 : június 04 pp. 1-2. , 2 p. (2013)

Vajkai, Edina Ildikó: A biztonságpolitika migrációs vetületei – a 2010. évi franciaországi roma-kérdés (2011). XXX. Országos Tudományos Diákköri Konferencia, Hadtudományi Szekció,

Vajkai, Edina Ildikó: A liszaboni szerződés ratifikációs finise. NEMZET ÉS BIZTONSÁG: BIZTONSÁGPOLITIKAI SZEMLE 20 : 9 pp. 66-76. , 11 p. (2009)

Vajkai, Edina Ildikó: A francia biztonság- és védelempolitika változása Sarkozy elnöksége idején (2009). XXIX. Országos Tudományos Diákköri Konferencia, Had- és Rendészettudományi Szekció,



## **Szakmai – tudományos életrajz**

Vajkai Edina Ildikó 1988-ban született Kaposváron. Gyermekkorát Taszáron, az akkor még működő katonai bázis szomszédságában töltötte, ami (szülei munkájával együtt) nagyban befolyásolta későbbi pályaválasztását.

Középiskolai tanulmányait a kaposvári Munkácsy Mihály Gimnázium francia-magyar kéttannyelvű, vendéglátás – idegenforgalom szakán végezte, ahol 2006-ban angolból közép-, míg 2007-ben, az emelt szintű érettségivel együtt francia nyelvből felsőfokú nyelvvizsgát szerzett.

2007-ben kezdte meg tanulmányait a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem biztonság-és védelempolitika szakán, ahol 2010-ben előbb alap-, 2012-ben pedig mesterszakon kiváló, illetve jeles eredménnyel diplomát szerzett. Egyetemi tanulmányai során több alkalommal nyújtott be tudományos diákköri dolgozatot. A 2011-ben elkészített „A migráció biztonságpolitikai vetületei – a 2010-es franciaországi roma-kérdés” című dolgozatával az intézményi versenyen első helyezést ért el. Ez a dolgozat jelentette a kiindulási alapot későbbi doktori kutatásaihoz is, amelyet 2012-ben, az akkor már Nemzeti Közszerológati Egyetemen kezdett el.

2015. július 1-jén kezdte meg munkáját az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság jogelődjénél, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalnál. Ugyanezen év szeptemberétől kirendeléssel megkezdte oktatói pályafutását a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karán, ahol migrációelméleti, migrációtörténeti, interkulturális, illetve migráció és biztonság témakörben oktatott tantárgyakat és vállalt tudományos diákköri és szakdolgozati témavezetéseket, valamint osztályfőnöki feladatokat is ellátott. Az itt töltött évek alatt előbb közigazgatási, majd rendészeti szakvizsgát szerzett.

Új szakmai kihívásokat keresve 2025 augusztusában kérte vezénylése megszüntetését, jelenleg pedig külügyi területen tevékenykedik.